

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ MÍST VELENÍ

Ženíjní zabezpečení míst velení je nedílnou součástí komplexu opatření jejich všestranného zabezpečení, organizovaného k ochraně živé síly a techniky před účinky ničivých prostředků nepřítele a k vytváření příznivých podmínek pro práci příslušného štábu.

Podmínky, za kterých bude ženíjní zabezpečení realizováno, ovlivňuje řada faktorů, které působí na rozsah i kvalitu plněných úkolů. Při organizaci ženíjního zabezpečení musíme vliv těchto faktorů pečlivě posuzovat, aby přijatá opatření byla v dané situaci a podmínkách optimální. Při analýze podmínek, ve kterých se ženíjní zabezpečení míst velení uskutečňuje, musíme vycházet jednak ze zásad a způsobu vedení boje a operace, ale i z konkrétní situace.

Z hlediska vedení bojové činnosti mají rozhodující vliv na organizaci, rozsah i obsah ženíjního zabezpečení zejména organizační struktura, složení a vybavení jednotlivých míst velení, možnosti prostředků průzkumu a ničení nepřítele, četnost přemísťování a způsoby rozvíjení míst velení.

Z hlediska konkrétních podmínek má rozhodující úlohu činnost nepřítele, charakter terénu a objektů v prostorech rozvinutí míst velení, množství, druh a stav vyčleněných sil a prostředků, časové možnosti budování jednotlivých míst velení, požadovaný stupeň přímé ochrany, roční doba a povětrnostní podmínky.

Výchozím podkladem pro plánování a řízení ženíjního zabezpečení jsou „Zásady organizace míst velení“ na jednotlivých stupních, vydané Generálním štábem ČSLA v letech 1980—1983. Uvádějí, že se „... polní pohyblivá místa velení rozvinují zpravidla v ženíjně upravených prostorech s využitím přírodních krytů a speciálně budovaných úkrytů“.

Z hlediska způsobů rozvinutí mohou být rozmístěna v terénu, v osadě nebo kombinovaným způsobem. Nejvýhodnější bude kombinovaný způsob, při kterém část štábu využívá vhodné objekty v osadě a druhá část je rozmístěna v terénu. Přitom je vhodné pro místo velení volit menší osady v blízkosti lesních porostů, využívat sady a zahrady kolem osad. Ochranné vlastnosti terénu, přiro-

žené maskovací vlastnosti lesů a správné využití stálých objektů v osadách umožňují snížit rozsah i obsah ženijního budování míst velení a dosáhnout i jednoduchými opatřeními v poměrně krátkém čase podstatného snížení účinnosti napadení prostředky nepřítelů.

Ženijní zabezpečení míst velení zahrnuje tato opatření:

- ženijní průzkum prostoru rozvinutí,
- odtažení prostoru,
- maskování,
- úpravu přístupových cest a zabezpečení pohybu uvnitř míst velení,
- budování ochranných, pracovních a pozorovacích staveb,
- zřizování zátarasů na přístupech,
- opatření pro bojové a strážní zabezpečení,
- těžení a úpravu vody,
- výrobu a rozvod elektrické energie,
- odstraňování následků nepřátelského napadení,
- ženijní materiální a technické zabezpečení.

Důležitým požadavkem ženijního vybudování je, aby nové místo velení bylo již při zaujímání štábem ženijně připraveno a zabezpečeno. Tento požadavek plyne z toho, že po zaujetí místa velení již nemůžeme uskutečnit rozsáhlejší ženijní opatření (zejména zemní práce), aniž by nebyla narušena činnost štábu. Proto se tato opatření zpravidla člení na opatření do zaujetí místa velení štábem a opatření po jeho zaujetí. V předpisu Žen-2-1/1 je budování míst velení rozděleno z hlediska důležitosti do dvou pořadí.

Mezi nejdůležitější ženijní opatření na místech velení patří:

Ženijní průzkum, který uskutečňujeme nepřetržitě. Vedou jej všechny druhy vojsk i služeb a má charakter průzkumu terénu i podrobného ženijního průzkumu. Ochranné vlastnosti terénu hodnotíme především studiem a vyhodnocováním map, leteckých snímků a různých popisů. Podrobný ženijní průzkum je součástí úkolů rekognoskační skupiny, kterou do nového prostoru vysíláme s časovým předstihem. Do této skupiny také zpravidla začleňujeme i ženijní jednotku s technikou. Cílem průzkumu míst velení, který vede rekognoskační skupina, je zjistit vhodnost místa velení z hlediska přírodních podmínek (lesy, údolí, strže, úžlabiny, lomy) a stálých objektů, upřesnit v terénu rozmístění jednotlivých skupin a řídicích stanovišť a stanovit způsob pohybu uvnitř prostoru. Ženijní průzkum zjišťuje zejména:

- stav cest pro přesun a v prostorech rozvinutí, požadovaný rozsah a ráz úprav,
- přítomnost min, nástrah a jiných druhů zátarasů,
- možnosti ochrany proti úderům nepřítelů, zejména ZHN,
- možnost vykonání zemních prací mechanizačními prostředky a nutných opatření k maskování,
- množství, stav a použitelnost vodních zdrojů,
- možnost vzniku a šíření požárů i potřebná protipožární opatření,
- energetické zdroje a jejich využitelnost,
- místní zdroje materiálu.

Při rozmístění místa velení v osadě zjišťuje ženijní průzkum únosnost stropů, odolnost sklepů a navrhne způsob jejich zesílení.

Na kvalitě a včasnosti závěrů ženijního průzkumu závisí efektivní využití ženijních sil a prostředků.

Při volbě prostorů rozvinutí míst velení se někdy nevyhneme tomu, že buď uvnitř prostoru nebo na přístupech k němu budou vlastními vojsky nebo nepřítelem „na dálku“ zřízeny výbušné zátarasy. V prvním případě jsou vlastní minová pole uvedena v „Evidenčním listu zátarasů“ a **odtarasení prostorů rozvinutí míst velení** spočívá v prověření těchto zátarasů, popř. v jejich převedení na 2. stupeň bojové pohotovosti, pokud se tak nestalo při odchodu vlastních vojsk. Těchto zátarasů můžeme v některých případech využít k ochraně míst velení a k jejich zabezpečení.

V případě, že místo velení rozvíjíme na území, kde působil nepřítel (i letecky), musíme prověřit prostor na přítomnost zátarasů všeho druhu, přičemž v osadách věnujeme zvýšenou pozornost odstranění nástrah a časovaných náloží.

Vzhledem k časovým možnostem a velikostem ploch rozmístění míst velení odstraňujeme zátarasy pouze na cestách, které jsou určené pro pohyb uvnitř prostoru a na plochách rozmístění jednotlivých řídicích stanovišť a středisek. Jestliže by odstranění zátarasů vyžadovalo značné úsilí ženijních jednotek, je výhodnější prostor místa velení změnit.

Maskování míst velení je nedílnou součástí zabezpečení bojové činnosti a pasivním způsobem jejich ochrany. Cílem maskovacích opatření je utajit jejich rozmístění nebo alespoň ztížit možnosti jejich vyhodnocení nepřítelem. Toho můžeme dosáhnout využitím všech technik maskování, včetně použití prostředků radioelektronického boje. Maskovací opatření nemůžeme uskutečňovat až při zaujetí velení štábem, ale již během rekognoskace a při zahájení ženijního budování.

Vzhledem k významu, jaký má maskování pro uchránění míst velení, budu se touto otázkou zabývat podrobněji a rozeberu efektivnost obou základních metod maskování — tj. maskování skrytím a imitací. Při posouzení zvolím příklad, kdy má místo velení „n“ řídicích pracovišť (středisek) vzdálených od sebe na vzdálenost „l“, které nepřítel vyhodnotil jako rovnocenné a vede na ně „k“ úderů stejné ráže. Na základě těchto podmínek můžeme odvodit, že:

— pro **maskování skrytím** je základním parametrem maskování pravděpodobnost zjištění a vyhodnocení řídicího stanoviště (střediska) p_z . Jestliže je pravděpodobnost zjištění jednoho střediska rovna p_z , potom pravděpodobně nepřítel zjistí $n \cdot p_z$ řídicích stanovišť (středisek) místa velení. Vzhledem k tomu, že všechna střediska jsou rovnocenná, potom na každé z nich může nepřítel působit údery B, kde

$$B = \frac{k}{n \cdot p_z}$$

Při této hodnotě působení je pravděpodobnostní vyřazení jednoho střediska p_v rovna — $p_v = 1 - (1 - p_z)^B$.

$$\text{Matematická naděje uchránění } M_s \text{ potom bude } M_s = \frac{1 - p_z}{1 - (1 - p_z)^B}$$

Analýzou tohoto výrazu můžeme dojít k závěru, že maskování skrytím je účelné, jestliže platí $\frac{k}{n} > p_z$.

Jestliže vycházíme z předpokladu, že na místo velení bude veden 1 jaderný úder, potom by na základě těchto výpočtů bylo účelné mít pro zamaskování

objektů na nově vybudovaných místech velení na stupni útvar 75–80 %, na stupni svazek 80–90 % a na stupni svaz a vyšší svaz 85–95 % masek M.

— **imitací maskujeme** základní demaskující znaky a vytváříme klamná místa velení. Matematicky můžeme počet skutečných a klamných míst velení, na která bude nepřítel působit jadernými údery, vyjádřit jako součet

$$Q = s \cdot p_z + m \cdot p_k,$$

kde je p_z — pravděpodobnost zjištění skutečného místa velení,

s — počet skutečných míst velení,

p_k — pravděpodobnost zjištění klamného místa velení a jeho vyhodnocení jako skutečného,

m — počet klamných míst velení.

Potom může nepřítel působit na jedno místo velení údery A, kde:

$$A = \frac{k}{s \cdot p_z + m \cdot p_k} \text{ a matematická naděje, že místo velení nebude zničeno, je}$$

$$M_i = \frac{1 - p_z}{1 - (1 - p_z)^A}. \text{ Za předpokladu, že na místo velení bude veden pouze jeden}$$

jaderný úder, pravděpodobnost vyřazení $p_1 = p_2 \dots p_c = p$ a součet skutečného a klamných míst velení označíme C ($C = m + 1$), potom můžeme efektivnost maskování imitací E vyjádřit zjednodušeně

$$E = 1 - \prod_{i=1}^C p_i = 1 - p^C$$

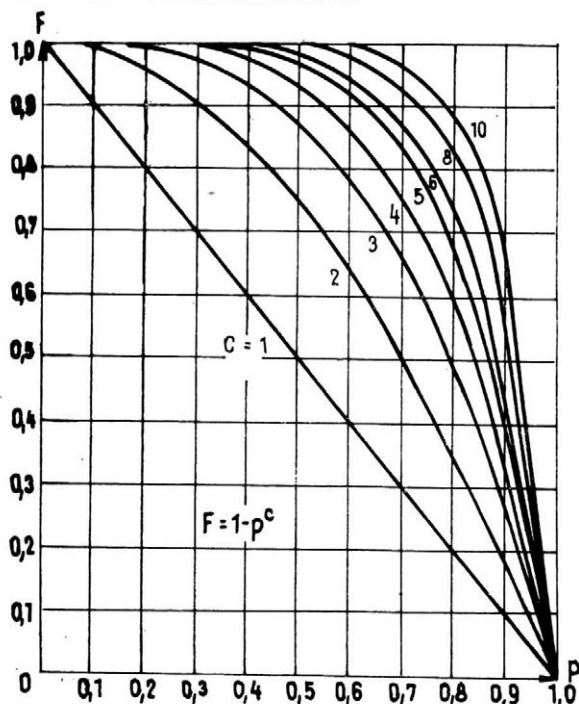
Z výsledků výpočtů, které jsem vyjádřil graficky na **obr. 1**, můžeme určovat hodnoty hledaných veličin na základě známých nebo požadovaných hodnot.

Z obr. 1 je zřejmé, že efektivnost budování klamných míst velení je vysoká a vede k podstatnému snížení pravděpodobnosti jejich vyřazení nepřitelem. Vzhledem k možnostem (čas, síly, prostředky) a jak vyplývá z průběhu grafů efektivnosti, je účelné zřizovat na stupni svazu a vyššího svazu 1–2 klamná místa velení. Na taktickém stupni není výhodné klamná místa velení zřizovat

Úprava přístupových cest a zabezpečení pohybu uvnitř míst velení umožňuje rychlé zaujetí a opuštění prostorů, plynulý provoz a organizovaný pohyb k jednotlivým prvkům míst velení. Při úpravě cest jde zpravidla o běžnou údržbu nebo méně náročné úpravy (odvodnění podmaččených a rozbahněných úseků a jejich zpevnění hatěmi, rohožemi, kulatinou, šterkem apod.). Vzhledem ke kapacitě přepravních prostředků musíme většinu materiálu pro opravy cest zhotovovat až na místě s využitím materiálu z místních zdrojů. Ženíjnými stroji upravujeme a rozšiřujeme cesty v minimálním rozsahu, aby nebyl narušen původní charakter terénu.

Budování ochranných, pracovních a pozorovacích objektů můžeme z ženíjního hlediska považovat za jedno z rozhodujících opatření k dosažení potřebné odolnosti míst velení. Realizace tohoto opatření zabezpečuje potřebnou ochranu živé síly a bojové techniky před účinky všech druhů zbraní nepřitele. Tato opatření jsou však časově náročná a jejich uskutečňování se neobejde (zejména na operačním stupni) bez použití velkého množství zemních strojů. Při jeho posouzení rozeberu nejdříve obecné zásady budování, které mají vliv na rozsah i obsah prací i stupeň ochrany živé síly a techniky.

Způsob rozmístění míst velení v terénu je velmi důležitý faktor ochrany a není dosud dostatečně zhodnocen ani doceněn.

Obr. 1

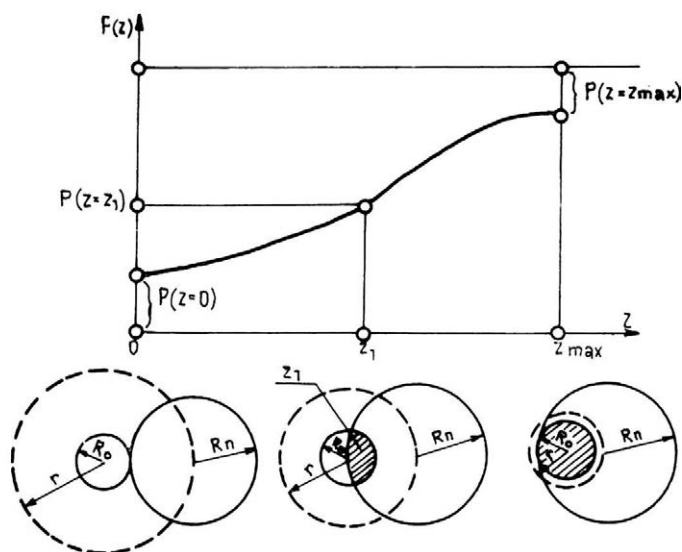
Plochu, ve které nesmí být epicentrum výbuchu, tvoří rozměry místa velení, zvětšené o bezpečnostní vzdálenost R_b . Pro praktické výpočty můžeme tyto plochy upravit na kruhové — viz **obr. 2**.

Z **obr. 2** jsou patrné uzlové body funkce rozdělení ztrát pro místa velení o poloměru R_0 . Velikost ztrát se v rozmezí hodnot $R_n - R_0 < r < R_n + R_0$ mění v rozsahu $\langle 0, Z_{\max} \rangle$.

Matematickou naději uchránění místa velení o „n“ střediscích, kde „ ξ_i “ je relativní hodnota i-tého střediska nebo její podíl z celého objektu, na které nepřítel vedl „k“ jaderných úderů, můžeme vyjádřit vztahem

$$M_{(u)} = 1 - \sum_{i=1}^n \xi_i \cdot [1 - \prod_{j=1}^k (1 - p_j)],$$

kde $(1 - p_j)$ je pravděpodobnost, že i-tá skupina nebude zničena působením j-tého jaderného výbuchu.

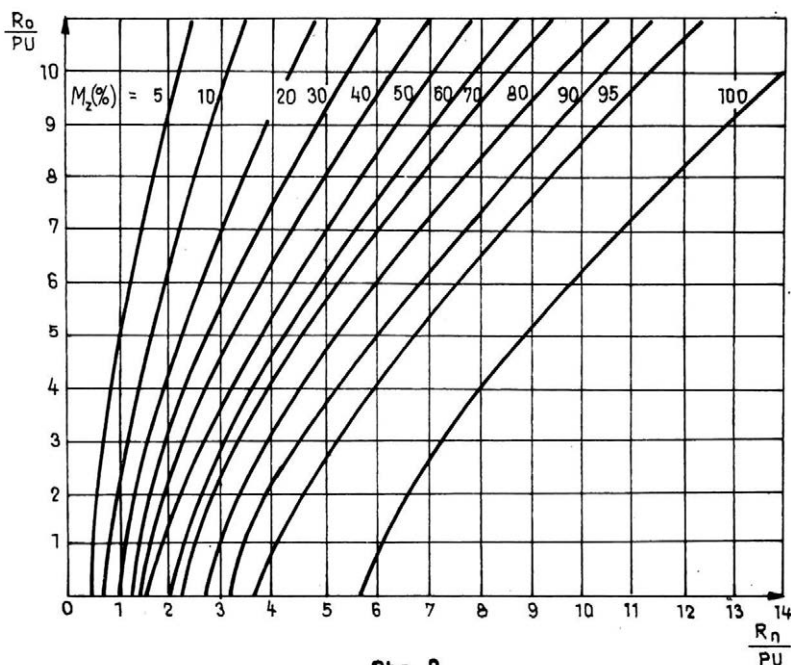
Obr. 2

Graf pro určení matematické naděje ztrát M_z (%) pro plošné cíle o poloměru R_0 v závislosti na poloměru ničení R_n a pravděpodobné úchylice palby PU — viz **obr. 3**.

Na základě reálných možností nepřítele a statistického rozboru jeho velitelsko-štábních cvičení můžeme stanovit pravděpodobnou ráži nepřátelského jaderného výbuchu, vedeného na místo velení, druh, resp. výšku výbuchu a pravděpodobnou úchytku palby a z nich potom vzdálenost „1“ mezi jednotlivými středisky.

Z rozboru vyplývá, že pravděpodobnost uchránění jednotlivých středisek i místa velení jako celku je závislá nejen na vzdálenosti „1“ jednotlivých středisek, ale také na způsobu jejich rozmístění na stanovené ploše. Podle vydaných zásad je středisko bojového velení umístěno uprostřed plochy a ostatní střediska jsou rozmístěna ve stanovené vzdálenosti od něj. Toto rozhodnutí je ovlivněno zejména požadavky na zjednodušení činnosti štábů v míru při velitelsko-štábních cvičeních apod. Nerespektuje však v požadované míře pravděpodobnost vyřazení místa velení při nepřátelských jaderných úderech, což je patrné i z obr. 4 a 5. Na nich je graficky znázorněna (velikostí plochy) pravděpodobnost vyřazení míst velení o 6, resp. 9 střediscích po $R_n=1$, $R_n>1$ a $R_n<1$ v případě, že je středisko bojového velení umístěno uprostřed plochy nebo na jejím okraji.

Pravděpodobnost vyřazení celého místa velení můžeme potom vyjádřit pomocí součtu ploch vyřazení jednotlivých skupin. Analytické vyjádření pravdě-

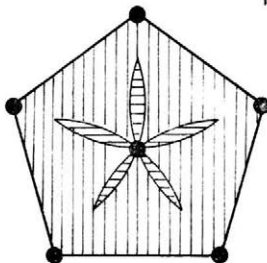
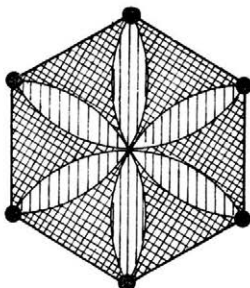
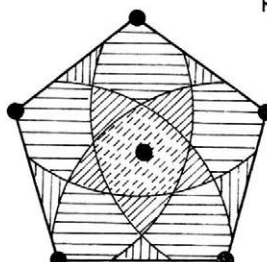
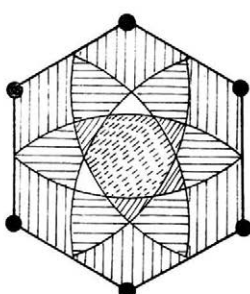
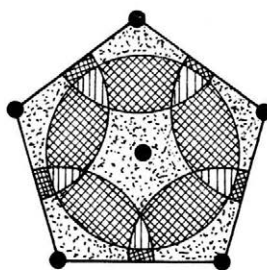
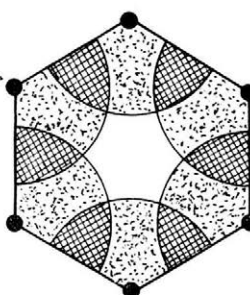
Obr. 3

podobnosti vyřazení je příliš složité a přesahuje možnosti článku. Pro něj je grafické vyjádření pravděpodobnosti vyřazení postačující a umožňuje vyslovit závěr, že nejvýhodnější rozmístění jednotlivých středisek na ploše místa velení z hlediska možnosti zničení nebo vyřazení nepřítelem je ve vrcholech pravidelných n -úhelníků, kde „ n “ vyjadřuje počet středisek místa velení. Pravděpodobnost vyřazení při tomto způsobu rozmístění podstatně snížíme, což je patrné z porovnání obr. 4 a 5. Z obrázků je také zřejmé, že umístění střediska bojového velení do středu plochy rozmístění je nesprávné vzhledem k největší pravděpodobnosti vyřazení tohoto bodu. Oprávněnost tohoto závěru můžeme ověřit také pomocí teorie her.

Efektivnost ochranných staveb budovaných na místech velení — viz obr. 6.

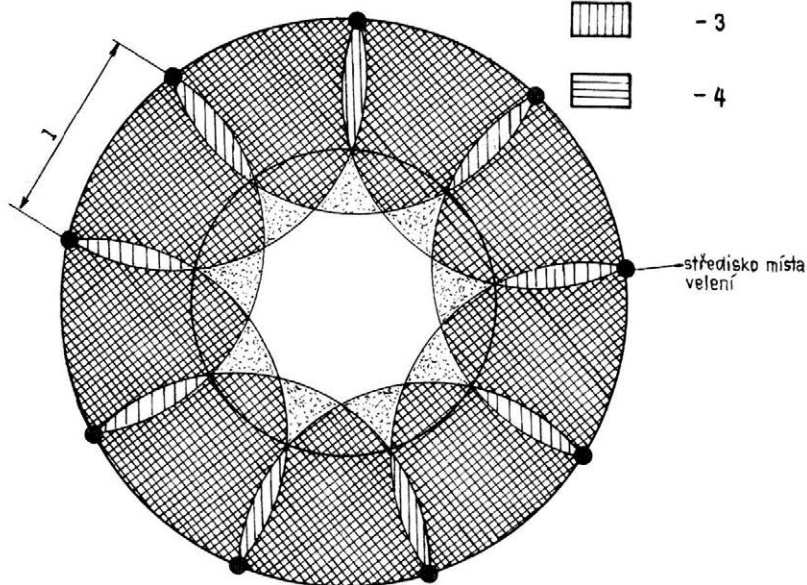
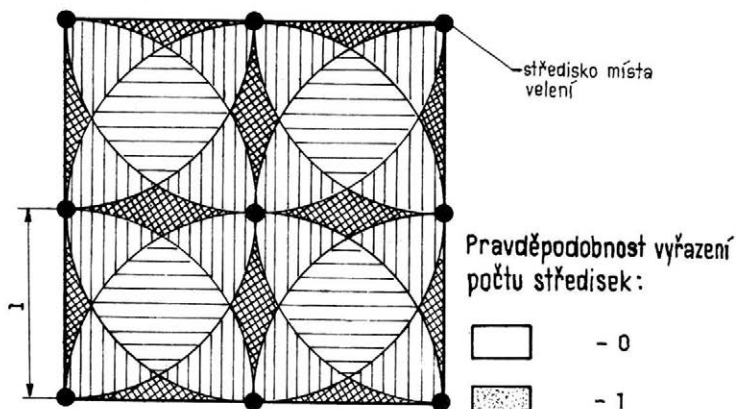
Z obr. 6 vyplývá, že se efektivnost ochrany velmi rychle zvyšuje při nárůstu odolnosti staveb v rozmezí 0,01 až 0,03 MPa. V rozmezí 0,03—0,08 MPa již není přírůstek efektivnosti tak výrazný a při dalším zvyšování odolnosti se efektivnost již příliš nezvětšuje. Za optimální hranici zvyšování odolnosti můžeme tedy přibližně uvažovat hodnotu 0,08 MPa a budování ochranných staveb na místech velení podřídit tomuto hledisku.

Rozměry jednotlivých ochranných staveb i vzorce pro jejich výpočet uvádí předpis Žen-2-1/1, a proto je v článku neuvádím. Při budování míst velení

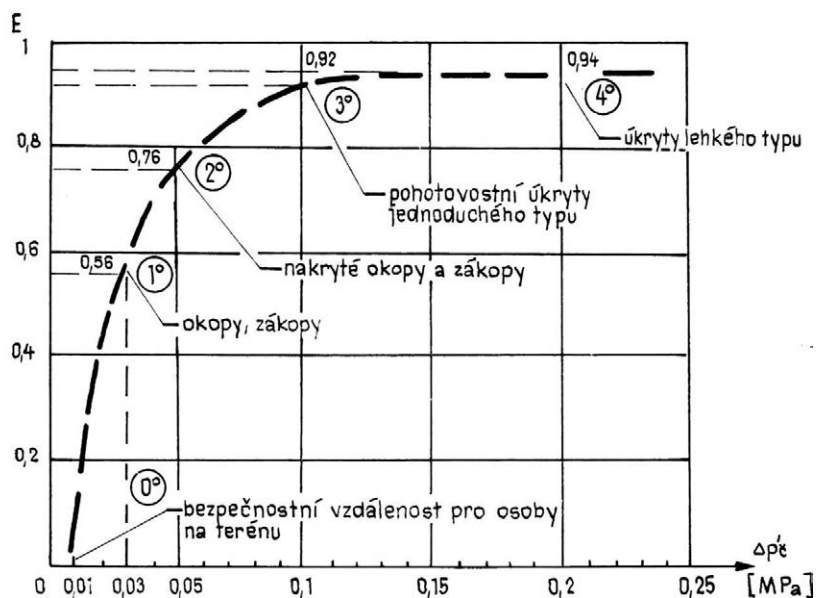
Současný způsob rozmístění		Navrhovaný způsob rozmístění					
$R_n = 1$							
							
$R_n > 1$							
							
$R_n < 1$							
							
Počet vyřazených středisek	0	1	2	3	4	5	6
označení							

Obr. 4

$(n = 9, R_n = 1)$

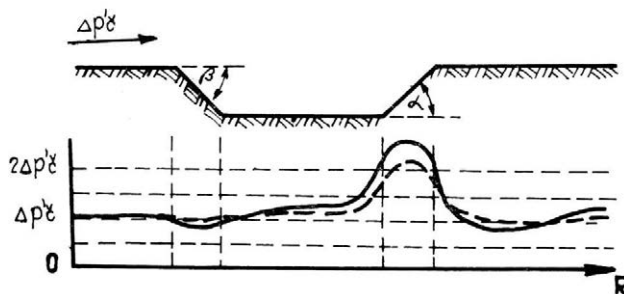

Obr. 5

Obr. 6

v praxi však plně nerespektujeme požadavek optimální šířky okopů a krytů. Šířku zvětšujeme zejména budováním tzv. „sdružených krytů pro techniku“, čímž ochranné vlastnosti těchto objektů podstatně snižujeme. V některých případech je dokonce technika a živá síla vystavena větším účinkům tlakové vlny než na volném terénu, což je patrné i z **obr. 7**.

Obr. 7

Časové možnosti budování míst velení ovlivňuje zejména střední tempo útoku vojsk a stanovená vzdálenost od předního okraje. Čas ženijního budování míst

velení pro nejdůležitější z nich (viz **tabulku 1**) je potom limitován četností a délkou přesunů, časem potřebným pro rekognoskaci, rozvinutí a svinutí míst velení.

Při přípravě a vedení obranné operace jsou podmínky pro ženíjní budování míst velení výhodnější vzhledem k tomu, že se četnost přemísťování snižuje.

Při budování ochranných staveb klademe důraz zejména na zvyšování odolnosti skupiny bojového velení a spojovací soustavy. Skupinu bojového velení

Tabulka 1

Možnosti ženíjního budování v útočné operaci [h]				
Organizační stupeň	VS		TVS	
	do zaujetí 1. sledu	po zaujetí 1. sledu	do zaujetí 1. sledu	po zaujetí 1. sledu
Útvar	1—1,5	2,5—3	4,5—5	6—6,5
Svazek	4—4,5	5—6	6—7	9—10
Svaz	12—14	16—18	12—14	16—18
Vyšší svaz	28—32	36—40	28—32	36—40

Tabulka 2

Rozsah budování ochranných staveb					
stupeň, místo velení		úkryty různého typu	kryty pro vozidla	okopy pro živou sílu	celkový objem budování [m³]
Útvar	VS	2—3	24	4—5	1 800
	TVS	2	10	2	760
Svazek	VS	7—8	59	10—12	4 200
	PVS	2—3	17	3—4	1 280
	TVS	4—5	24	5—6	1 860
Svaz	VS	23—24	128	21—22	9 710
	ZVS	6	104	16—18	7 080
	TVS	18—20	55	8—10	4 760
Vyšší svaz	VS	80—82	245	40—42	20 750
	ZVS	18—20	173	28—30	12 380
	TVS	52—54	100	16—18	9 700

zpravidla budujeme v pořadí: středisko bojového velení, operační oddělení (správa), řídicí stanoviště průzkumu, RVD, spojovacího vojska a ostatní prvky skupiny.

Z hlediska požadované ochrany míst velení je účelné vybudovat vyčleněnými silami na jednotlivých stupních rozsah objektů — viz **tabulku 2**. Využitím ochranných vlastností můžeme snížit celkový objem budování přibližně o $\frac{1}{3}$.

Vzhledem k velkému rozsahu budování ochranných staveb, který nemohou ženijní jednotky splnit v daných časových lhůtách, musíme hledat perspektivní cesty řešení tohoto problému. Mohl by to být např. vývoj návěšného dozerového zařízení pro OT a speciální vozidla, vývoj fólie o vysoké pevnosti a pružnosti k nakrytí pohotovostních okopů a vývoj nových typů mobilních úkrytových pracovišť s možností samovyproštění. Větší pozornost musíme věnovat rozpracování způsobů zesilování a využití sklepních prostorů pro místa velení.

Zřizování zátarasů na přístupech k místům velení je jedním z opatření, které chrání tato místa před nenadálým napadením tankovými, motorizovanými, mechanizovanými i diverzními jednotkami, kterým se podařilo proniknout do hloubky mezerami v bojové sestavě, nebo které byly vysazeny do týlu. Jde o smíšená ochranná minová pole, kladená ženijními jednotkami, a nevýbušné zátarasy zřizované ženijními a zabezpečovacími jednotkami na hlavních přístupových cestách a nebezpečných směrech. Položená minová pole musíme sladit se systémem obrany míst velení, především s protitankovými palbami, aby tato minová pole byla efektivně využita. Zřizujeme je na 1. stupeň bojové pohotovosti a o jejich položení pořizujeme „Záznam o zátarasu“. Při změně stanoviště ženijní jednotka položená minová pole zvedne a znovu je zřídí na nově zaujímaném místě velení.

Opatření pro bojové a strážní zabezpečení míst velení slouží k jejich nerušené funkci a poskytuje ochranu před napadením pozemními i vzdušnými silami nepřítele. Zahrnuje ženijní vybudování okopů pro zbraně a bojovou techniku podle plánu obrany místa velení s důrazem na zabezpečení protitankové obrany využitím paléb tanků a ručních protitankových prostředků. K zabezpečení protivzdušné obrany využíváme hromadné palby z ručních zbraní proti nízkým letícím cílům a paléb protiletadlových řízených střel. Tato ženijní opatření uskutečňují převážně zabezpečovací jednotky samy.

Těžení a úprava vody i výroba a rozvod elektrické energie jsou ženijní opatření, která ovlivňují podstatnou měrou vnitřní chod života na místech velení. Při jejich zabezpečení nevznikají vážnější problémy, a proto se jimi v článku nebudu zabývat.

Odstraňování následků jaderného napadení je opatření, které zahrnuje zejména ženijní průzkum devastovaných prostorů, odstranění závalů na cestách, vyproštění zavalené živé síly a poškozené techniky, lokalizaci a hašení požárů a ženijní opatření na místech speciálních očistů. Jde o úkoly plněné organickými ženijními prostředky nebo ženijním jádrem odřadu odstraňování následků jaderného napadení.

Důležitá jsou z tohoto hlediska preventivní opatření při budování míst velení, z nichž nejdůležitější jsou protipožární opatření. Ochranné zemní objekty, zesilované a upravované sklepy zabezpečujeme proti zatékání napalmu do objektu, v osadách odstraňujeme snadno zápalné látky, v lese suché větve, roští, dřevozemní objekty opatřujeme nehořlavým nátěrem, připravujeme materiál a prostředky k hašení a lokalizaci požárů apod.

K plnění těchto úkolů ve značné míře využijeme ženijní techniku, především zemní stroje, stroje pro zpracování dřeva, pro těžení vody, trhaviny apod. Použití ženijních jednotek a prostředků k tomuto úkolu organizuje a řídí správce štábu nebo určený důstojník podle konkrétních podmínek a rozsahu napadení.

Ženijní materiálně technické zabezpečení je velmi důležitým (ale často opomíjeným) opatřením budování míst velení. Ženijní materiálně technické zabezpečení musí zajistit zásobování ženijními prostředky, udržování těchto prostředků v bezvadném technickém stavu a neustálé pohotovosti k bojovému použití a rychlé navrácení opravené techniky k používání.

Hlavní opatření v oblasti ženijního materiálního zabezpečení míst velení jsou:

- organizace nepřetržitého zásobování ženijními prostředky pro budování míst velení zejména s důrazem na normované opevňovací objekty a maskovací prostředky,
- vytváření zásob těchto prostředků,
- organizace těžení ženijního materiálu a využívání ženijních prostředků z místních zdrojů.

V oblasti ženijního technického zabezpečení jde zejména o:

- organizaci soustavné kontroly technického stavu ženijní techniky, vyčleňené pro budování míst velení,
- zajištění včasného a správného ošetřování ženijní techniky,
- rychlé opravy.

V oblasti ženijního technického zabezpečení vznikají některé problémy. Řada z nich vyplývá z toho, že neřešíme odpočinek strojníků ženijních strojů. Zatímco řidiči vozidel po zaujetí prostoru a zamaskování mohou určitou dobu odpočívat, strojníci ženijních strojů po dosažení prostoru začínají okamžitě budování a po jeho ukončení zahajují po krátké době přesun do nového prostoru. Časové podmínky budování míst velení vedou většinou k tomu, že není uskutečňována soustavná kontrola technického stavu ženijní techniky a její včasné a správné ošetřování, což mnohdy vede k jejím závažným poruchám.

V závislosti na charakteru soudobé bojové činnosti se neustále zvyšují požadavky na dokonalou přípravu a organizaci boje i operace a na kvalitu jejich řízení. Za těchto podmínek je účinnost, nepřetržitost, rozhodnost a pevnost velení jedním z rozhodujících faktorů vedení boje a operace. Vzhledem k možnostem ničení míst velení nepřítel má ženijní zabezpečení nezastupitelné místo v komplexu opatření k ochraně živé síly a techniky. Musíme je proto dále teoreticky rozpracovávat a tím přispět ke zvýšení odolnosti velení vojskům.